

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 26Co/152/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312217682
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Pilek
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4312217682.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Pileka a členov senátu JUDr. Romana Greguša a Mgr. Erika Németha v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený: Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti odporcovi: Slovenská republika, v jej mene: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 8C/108/2012-34 zo dňa 24. júla 2013, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 8C/108/2012-34 zo dňa 24. júla 2013 potvrdzuje.

Odvolací súd odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal náhrady škody a nemajetkovej ujmy zamietol a odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Uviedol, že navrhovateľ sa prostredníctvom právneho zástupcu návrhom podaným na súd dňa 28.09.2012 domáhal, aby súd zaviazal odporcu na zaplatenie sumy 125 eura titulom majetkovej škody a sumy 298,73 eura titulom nemajetkovej ujmy, a to z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu, ktorý spočíva v nedodržaní 15- dňovej lehoty na rozhodnutie o žiadosti súdneho exekútora na vydanie poverenia, pričom súd rozhodol o tejto žiadosti až dňa 18.11.2010, a to rozhodnutím o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia, teda s omeškaním viac ako 162 dní.

Súd prvého stupňa sa oboznámil s listinnými dôkazmi: spisom Okresného súdu Levice sp. zn. 14 Er 653/2010, zoznamami žiadostí na prerokovanie nároku na náhradu škody doručenými odporcovi vedenými pod Spr. 1001/2012 a dospel k nasledovnému skutkovému stavu a právnenému záveru.

Zo spisu Okresného súdu Levice sp. zn. 14 Er 653/2010 vyplýva, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pod sp.zn. EX 7581/10, proti povinnému: K. N., bytom Q. cesta XXX/XX, U., pre vymoženie pohľadávky vo výške 473,98 eura s prísl., bola súdnym exekútorom podaná na súd dňa 05.08.2010, a to na základe návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zo dňa 09.06.2010. Exekučným titulom na vykonanie exekúcie bol rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s. Bratislava sp. zn. SR 01316/10. Okresný súd Levice rozhodol o žiadosti súdneho exekútora na vykonanie exekúcie uznesením č. k. 14 Er 653/2010-15 zo dňa 08.10.2010 tak, že žiadosť zamietol. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 02.11.2010. Okresný súd Levice uznesením č. k. 14 Er 653/2010-52 zo dňa 29.05.2012, exekučné konanie zastavil.

Uviedol, že v predmetnej veci bola žiadosť o vydanie poverenia podaná na súd dňa 05.08.2010, pričom exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s. Bratislava sp. zn. SR 01316/10, ktorý bolo potrebné podrobiť skúmaniu prípadného rozporu so zákonom. Okresný súd Levice rozhodol o žiadosti súdneho exekútora na vykonanie exekúcie uznesením č. k. 14 Er 653/2010-15 zo dňa 08.10.2010 tak, že žiadosť zamietol, pričom rozhodnutie obsahuje rozsiahle odôvodnenie. Okresný súd Levice tak rozhodol v lehote 2 mesiacov / 64 dní/, ktorú lehotu súd prvého stupňa vzhľadom na potrebu preskúmania exekučného titulu ako aj s ohľadom na množstvo vecí, ktoré v tomto období napadali na exekučné oddelenia súdov, nepovažoval za neprimeranú.

Súd prvého stupňa tiež poukázal na to, že otázku, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, je kompetentný preskúmať ústavný súd, ktorý ju v súlade so svojou ustálenou judikatúrou preskúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Súdne konanie nie je kompetentný preskúmať súd v konaní o náhrade škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ale len Ústavný súd SR na podklade ústavnej sťažnosti (resp. predseda súdu na podklade sťažnosti na prieťahy). Opačný výklad by znamenal, že by existovalo niekoľko orgánov, ktoré by boli oprávnené v tom istom čase preskúmať postup toho istého súdu z hľadiska vzniku zbytočných prieťahov. Prípadné nedodržanie primeranej lehoty automaticky nezakladá nárok na náhradu škody. Všeobecný súd v tomto konaní nie je oprávnený konštatovať, že vo veci išlo o prieťah, preto sa touto otázkou ani nezaoberal. Pokiaľ by súd konajúci o náhrade škody mohol hodnotiť postup iného súdu z hľadiska existencie zbytočných prieťahov, znamenalo by to, že všeobecné súdy by preskúmavali postup iných všeobecných súdov, pričom uvedené by mohlo smerovať aj k porušeniu inštančného princípu v súdnictve. Súd v tomto prípade iba konštatuje, že z predložených dokladov nevyplýva, že by sa viedlo konanie, v ktorom sa konštatovali prieťahy v konaní.

Mal za to, že nevyhnutnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu sú: a/ protiprávny úkon resp. škodová udalosť, b/ vznik škody, c/ príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody, d/ zavinenie v prípade subjektívnej zodpovednosti, pri objektívnej zodpovednosti, na ktorej je koncipovaná i zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci podľa zák. č. 514/2003 Z. z., nie je potrebné preukazovať zavinenie vo forme úmyslu resp. nedbanlivosti, ale stačí preukázať, že škoda ak vznikla, je výsledkom činnosti príslušného orgánu štátu.

Súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v danej veci nebol preukázaný základný predpoklad pre nárok na náhradu škody a to protiprávny úkon resp. škodová udalosť, t.j. v danom prípade nesprávny úradný postup Okresného súdu Levice, ktorý podľa tvrdenia navrhovateľa rozhodol o žiadosti na vydanie poverenia s omeškaním viac ako 162 dní, čo sa ukázalo ako tvrdenie nepravdivé. Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním dospel k názoru, že vydaním rozhodnutia exekučného súdu o zamietnutí žiadosti o vydanie poverenia v lehote 64 dní, pre ktoré zákon nestanovuje povinnosť rozhodnúť do 15 dní od doručenia žiadosti a pre uvedený prípad nie je zákonom stanovená žiadna lehota, nemohlo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu spočívajúcemu v nedodržaní zákonom stanovenej lehoty. Zároveň nebolo ani preukázané, že by oprávneným orgánom bolo rozhodnuté o zistení prieťahov v konaní, čo by inak mohlo byť považované za nesprávny úradný postup. Preto ak nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, nemohol navrhovateľovi vzniknúť ani nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy a tak nebolo potrebné sa týmto nárokom ďalej zaoberať, keď existencia zodpovednostných predpokladov pre jej vznik nebola preukázaná. Vzhľadom na uvedené súd prvého stupňa návrh ako nedôvodný zamietol.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že odporcovi, ktorý mal vo veci úspech, nepriznal náhradu trov konania, keďže žiadne nešpecifikoval v zákonom stanovenej lehote a z obsahu spisu je zrejmé, že mu žiadne trovy nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonom stanovenej lehote odvolanie domáhajúc sa jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V dôvodoch svojho odvolania uviedol, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil a neúplne zistil skutkový stav veci. Súd rozhodol v merite veci na základe "inšpirácie" novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval

hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenie zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia a takéto rozhodnutie musí byť zrušené. Súd bol viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zák. č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ustanovenia § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení zák. č. 412/2012 Z. z. Súd svojim rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Súd vytvára konštrukciu, podľa ktorej je nárok navrhovateľa na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy anulovaný značnou nedôveryhodnosťou údajov. Súd nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktoré je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Exekučný súd rozhodoval o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, s čím nemal nič spoločné rozhodcovský súd. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného. Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie vecí v primeranom čase. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory. Štrasburský súd tiež uviedol, že dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok takým spôsobom, aby vyhovel požiadavkám článku 6 ods. 1, zahrňujúc aj právo na rozhodnutie vecí v primeranej lehote.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadril.

Odvolací súd prejednal odvolanie navrhovateľa v súlade s ust. § 212 ods. 1 a 214 ods. 2 OSP pričom vo veci rozhodol postupom podľa § 156 ods. 3 OSP. Po oboznámení sa s obsahom odvolania, rozhodnutia súdu prvého stupňa, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je možné vyhovieť.

Predmetom tohto konania je suma 125,- eura, ktorej zaplataenie sa navrhovateľ domáha z dôvodu náhrady škody a suma 298,73 eura z titulu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Ako právny základ návrhu na začatie konania navrhovateľ uviedol škodu, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Levice v exekučnom konaní vedenom pod. sp. zn. exekučného spisu EX 7581/2010. Nesprávny úradný postup mal vzniknúť v dôsledku toho, že exekučný súd rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie až dňa 18.11.2010 a to rozhodnutím o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia, t.j. až po uplynutí zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty (omeškanie viac ako 162 dní).

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom do 31.12.2012, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehoty, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 219 ods. 1 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov obsahuje právnu úpravu zodpovednosti štátu za činnosť súdu, orgánu štátnej správy, orgánu územnej samosprávy v prípadoch, keď na orgán územnej samosprávy je prenesený výkon pôsobnosti štátnej správy, upravuje aj zodpovednosť štátu za činnosť fyzických a právnických osôb v niektorých prípadoch pri výkone štátnej správy a zodpovednosť orgánu územnej samosprávy pri výkone samosprávnych funkcií v samostatnej pôsobnosti orgánu územnej samosprávy. Porušovanie zákonnosti pri výkone verejnej moci je nežiaducim a spoločensky neprijateľným javom. Orgány verejnej moci v právnom štáte musia mať také právne postavenie, ktoré bez pochybností umožňuje uplatnenie ich zodpovednosti za každé porušenie zákona alebo za ich každý nesprávny úradný postup. Takúto možnosť zaručuje čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, ktorým sa priznávajú dve príbuzné, navzájom nezávislé práva a to právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, či už ide o orgán štátnej správy, územnej samosprávy, súd alebo iný štátny orgán a právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci. Rovnako čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (zákon č. 23/1991 Zb.) ustanovuje, že každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom. Podľa odseku 4 listiny podrobne ustanoví zákon.

Vyššie spomínaným zákonom je práve zákon č. 514/2003 Z. z., rozlišujúci medzi zodpovednosťou štátu a zodpovednosťou územnej samosprávy, pričom zodpovednosť štátu sa vzťahuje tak na prípady, keď bola škoda spôsobená orgánmi štátu pri výkone verejnej moci, ako aj na prípady, keď bola škoda spôsobená orgánmi územnej samosprávy pri výkone verejnej moci, na ktoré bol prenesený výkon pôsobnosti štátnej správy podľa osobitného predpisu.

Na to, aby štát zodpovedal za škodu spôsobenú orgánom vykonávajúcim verejnú moc, musia byť splnené podmienky zodpovednosti za škodu podľa tohto zákona. Podmienkami vzniku tejto zodpovednosti sú: a) výkon verejnej moci príslušným orgánom verejnej moci, b) vznik škody alebo nemajetkovej ujmy poškodenému, c) príčinná súvislosť medzi a) a b). Základnou podmienkou zodpovednosti štátu je, aby škoda bola spôsobená pri výkone verejnej moci orgánom, ktorý vykonáva verejnú moc. Druhým predpokladom zodpovednosti štátu za škodu je vznik škody alebo nemajetkovej ujmy, ktorú musí preukázať poškodený. Medzi konaním, ktoré viedlo k vzniku škody a samotnou škodou musí byť daná priama príčinná súvislosť. Zákon upravuje z hľadiska spôsobu, akým bola škoda spôsobená, dva odlišné okruhy zodpovednosti za škodu. Prvý okruh predstavuje zodpovednosť za škodu spôsobenú protiprávnym (nezákonným) rozhodnutím (§ 5 a § 6 zákona). Druhý okruh predstavuje zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom (§ 9 zákona). Zároveň je v rámci zákona samostatne upravená zodpovednosť štátu za rozhodnutie o zatknutí, zadržaní (§ 7 zákona), väzbe, treste alebo ochrannom opatrení (§ 8 zákona).

Nesprávnym úradným postupom je porušovanie povinností pri uskutočňovaní úkonov v konaní, najmä jeho nesprávne vykonanie alebo vykonanie bez splnenia zákonných podmienok. Nesprávnym úradným postupom je aj opomenutie urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote. Aj nevydanie rozhodnutia je nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup je možné považovať i iné nekonanie príslušného orgánu, teda nevykonávanie úradného postupu.

Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci má charakter objektívnej zodpovednosti (bez ohľadu na zavinenie). Štát teda zodpovedá za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci tými, ktorí v jeho mene vykonávali verejnú moc bez ohľadu na to, či tieto osoby spôsobili škodu svojím zavinením alebo bez tohto zavinenia. Z hľadiska posúdenia zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je teda rozhodujúce, či boli splnené objektívne predpoklady tejto zodpovednosti (výkon verejnej moci v súvislosti s činnosťami uvedenými v ustanovení § 3 ods. 1 zákona, vznik škody a príčinná súvislosť medzi konaním a škodou).

Pri koncipovaní objektívnej zodpovednosti ide zákon ešte ďalej, keď ustanovuje zákaz liberácie, t. j. zbavenie sa zodpovednosti (§ 3 ods. 2 zákona). Ak sú splnené podmienky, nedáva zákon štátu (ani územnej samospráve) sa zbaviť zodpovednosti. Tým vlastne nadobúda táto zodpovednosť charakter absolútnej zodpovednosti.

Pravda, aj v tomto prípade musia byť podmienky zodpovednosti za škodu preukázané. Vyššie uvedené podmienky zodpovednosti musí preukázať poškodený, ktorý v prípadnom súdnom konaní o náhradu škody znáša dôkazné bremeno o skutočnostiach, ktoré zakladajú objektívnu zodpovednosť štátu.

V nadväznosti na výklad podávaný právnou teóriou a praxou sa za nesprávny úradný postup považuje porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre konanie štátneho orgánu pri jeho činnosti, a to aj pri takých úkonoch, ktoré sú vykonávané v rámci rozhodovacej činnosti. Nesprávnym úradným postupom súvisiacim s rozhodovacou činnosťou je napr. aj nevydanie či oneskorené vydanie rozhodnutia, ak malo byť v súlade s uvedenými pravidlami vydané rozhodnutie správne či v ustanovenej lehote, prípadne iná nečinnosť štátneho orgánu či iné vady v spôsobe vedenia konania.

Hoci nie je vylúčené, aby škoda, za ktorú zodpovedá štát, bola spôsobená aj nesprávnym úradným postupom vykonávaným v rámci rozhodovacej činnosti, je pre túto formu zodpovednosti určujúce, že úkony tzv. úradného postupu samy osebe nevedú k vydaniu rozhodnutia a ak je rozhodnutie vydané, bezprostredne sa v jeho obsahu neodrazia.

Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé od posúdenia príčinnej súvislosti medzi týmto postupom a vzniknutou škodou ako jedným z rozhodujúcich predpokladov pre vznik škody. Ide teda o objasnenie príčin, ktoré viedli k určitému výsledku a o starostlivé zváženie všetkých príčinných súvislostí. Z hľadiska objektívnej zodpovednosti štátu ide teda o vzťah príčinnej súvislosti vtedy, ak škoda vznikla následkom škodovej udalosti, teda ak je doložené, že nebyť škodovej udalosti, nedošlo by ku škode. Nesprávny postup orgánu štátu musí byť teda vždy so vznikom škody vo vzťahu príčiny a následku.

Odvolačný súd v súlade s vyššie uvedenými právnymi závermi v dôsledku podaného odvolania taktiež preskúmal, či v tomto prípade boli naplnené podmienky vzniku zodpovednostného právneho vzťahu štátu vo vzťahu k navrhovateľovi, pričom zistil, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci a taktiež vec správne právne posúdil. Ako vyplýva z obsahu súdneho spisu Okresného súdu Levice vedeného pod sp. zn. 14Er/653/2010, súd prvého stupňa správne zistil, že dňa 09.06.2010 bola pred súdnym exekútorom spísaná zápisnica o návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie. Súdnym exekútor písomným podaním doručeným exekučnému súdu dňa 05.08.2010 požiadal súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku č. k. SR 01316/10 zo dňa 24.03.2010. Dňa 08.10.2010 exekučný súd rozhodol tak, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 02.11.2010. Exekučný súd uznesením č. k. 14Er/653/2010-52 zo dňa 29.05.2012 exekučné konanie zastavil. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 28.01.2013.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.05.2010, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01.06.2010, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

K dôvodom odvolania vo všeobecnosti odvolací konštatuje, že viazanosť rozsahom a dôvodmi odvolania vyplýva pre odvolací súd z § 212 ods. 1 a 2 OSP. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré účastník môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 212 ods. 2 vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Treba

zdôrazniť, že ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy.

V prvom rade navrhovateľ vo svojom odvolaní namietal odňatie účastníkovi možnosti konať pred súdom, nesprávne právne posúdenie veci a neúplné zistenie skutkového stavu.

Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Základné právo priznané podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho podstata spočíva v prvom rade v oprávnení každého reálne sa domáhať ochrany svojich práv na súde, a tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola namietanému právu poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré ustanovenie o súdnej ochrane vykonávajú, a teda že základné právo na súdnu ochranu nespočíva len v práve domáhať sa súdnej ochrany, ale ju aj v určitej kvalite, t.j. zákonom ustanoveným postupom súdu, dostať. Postup súdov v konaní o veci a jeho kvalita ustanovená zákonom je vyjadrením práva na súdnu ochranu účastníka konania vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy. Ochranu základným právam a slobodám poskytujú predovšetkým všeobecné súdy (I. ÚS 50/97, I. ÚS 54/97).

V zmysle ustálenej rozhodovacej činnosti ústavného súdu predmetným článkom ústavy sa zaručuje ochrana viacerých záujmov, a to najmä práva na prístup k súdu, práva na spravodlivý proces, ktorého základným predpokladom uplatnenia je nezávislosť a nestrannosť súdu, pričom ochrana podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neznamená, že súd právoplatne rozhodne v prospech navrhovateľa (II. ÚS 71/97, III. ÚS 46/04). Nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhoví. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi.

Z obsahu súdneho spisu však nevyplýva, že by súd prvého stupňa v prejednávanej veci v prípade navrhovateľa nerešpektoval niektoré z týchto práv. Namietané pochybenia súdu prvého stupňa vyjadrené v ustanoveniach § 205 ods. 2 písm. a) a c) OSP nie sú v dôvodoch odvolania konkretizované vo vzťahu k napádanému rozhodnutiu. Taktiež navrhovateľ postup súdu, ktorým malo dôjsť k namietanému odňatiu možnosti konať pred súdom v odvolaní presne nepopísal a odvolací súd ani žiaden takýto dôvod nezistil.

K námietke týkajúcej sa inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. (ďalší dôvod odvolania) odvolací súd uvádza, podľa celej konštrukcie rozhodnutia nevyplýva ani že by rozhodol na základe inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z..

Súd prvého stupňa mal pri rozhodovaní k dispozícii súdny spis sp. zn. 14Er/653/2010 z ktorého listín a údajov vychádzal. Základom rozhodnutia súdu prvého stupňa je nesplnenie zákonných podmienok zodpovednostného právneho vzťahu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. a nie nedôveryhodnosť údajov ako to namietal navrhovateľ v podanom odvolaní.

Ďalej vo vzťahu k námietke oprávneného, že súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami, odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa v tomto smere nepolemizoval nad dĺžkou konania. Súdu prvého stupňa v súvislosti s nárokom navrhovateľa na náhradu škody v dôsledku nesprávneho úradného postupu iba preskúmal, či naozaj došlo k porušeniu zákonom stanovenej lehoty alebo nie, t.j. neposudzoval ani prietahy v konaní ani vhodnosť dĺžky konania. Posudzoval splnenie podmienok nároku na škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., čo bola podstata návrhu navrhovateľa.

Odvolací súd vo vzťahu k navrhovateľom tvrdenému prejavu nesústredenosti činnosti súdu, keď podľa jeho názoru súd vyhodnocoval aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúvisia (rozpor exekučného titulu so zákonom), odvolací súd konštatuje, že ani tento dôvod nekorešponduje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia.

Odvolačný súd uvádza, že k hmotnoprávnym dôvodom zamietnutia návrhu na začatie konania, je nepreukázanie podmienok na uplatnenie náhrady škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., ktorými sú nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Navrhovateľ svoj návrh odôvodnil nedodržaním zákonom stanovenej lehoty 15 dní na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Odvolačný súd v tomto smere konštatuje, že ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku obsahuje právnu úpravu 15-dňovej lehoty, o plynutie ktorej sa opiera aj návrh navrhovateľa žiadajúc náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. Navrhovateľ vo svojom návrhu tvrdí, že súd aplikujúc toto ustanovenie nerozhodol v zákonom stanovenej lehote. Odvolačný súd sa uvedenými tvrdeniami nestotožňuje. Poukazujúc na úmysel zákonodarcu odvolačný súd konštatuje, že lehota 15 dní sa vzťahuje iba na prípady, kedy súd v tejto lehote „poverí“ súdneho exekútora vykonaním exekúcie. Táto lehota dokonca s účinnosťou od 01.06.2010 neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d), t.j. notárske zápisnice, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila a vykonateľné rozhodnutia rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených. V tomto prípade sa jednalo o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku a zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia, preto lehota 15 dní sa na tento prípad nevzťahovala. Navyše je potrebné uviesť, že lehota 15 dní ako vyplýva z prejavu vôle zákonodarcu ozrejmeného použitím výkladových metód (doslovného, gramatického a systematického) sa vzťahovala iba na prípad, kedy súd má v tejto lehote „poveriť“ súdneho exekútora vykonaním exekúcie, pričom v prípade, ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. V tejto časti ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku zákonodarca lehotu 15 dní neuviedol. Ak by mal úmysel, aby lehota 15 sa vzťahovala i na rozhodnutie, ktorým zamietne žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, výslovne by to upravil spôsobom ako pri iných ustanoveniach Exekučného poriadku (napr. 44 ods. 8, § 50 ods. 2 atď...). Lehota 15 dní upravená v 44 ods. 2 Exekučného poriadku sa tak nevzťahuje na akékoľvek rozhodnutie súdu o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (či pozitívne alebo negatívne, t.j. o zamietnutí žiadosti alebo poverení), ale výslovne iba na „poverenie“ súdneho exekútora vykonaním exekúcie. Svedčí tomu aj doslovný a gramatický výklad, čo znamená vymedzenie určitého typu rozhodnutia s použitím slova „poverí“, t.j. nie aj zamietne žiadosť, čo by zákonodarca upravil s použitím všeobecného slova „rozhodne“. Aj z hľadiska systematického výkladu je potrebné uviesť, že aj v iných ustanoveniach Exekučného poriadku je upravená lehota a v prípade, ak zákonodarca má na mysli povinnosť súdu rozhodnúť v určitej lehote, použije slovné spojenie „súd rozhodne“, či už pozitívne alebo negatívne (§ 44 ods. 8, § 50 ods. 2 Exekučného poriadku). V prípade ustanovenia § 44 ods. 2 zákonodarca nemal na mysli lehotu 15 dní na vydanie akéhokoľvek rozhodnutia, ale iba na „poverenie“ súdneho exekútora vykonaním exekúcie. Vo vzťahu k namietaným prieťahom konania odvolačný súd iba dopĺňa, že judikatúra Ústavného súdu SR sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu podľa troch základných kritérií, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu. V súlade s judikatúrou EŠLP sa prihliada aj na premet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre účastníka. Len samotné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty sa nepovažuje automaticky za porušenie základného práva účastníka konania, nakoľko je potrebné zohľadniť všetky okolnosti prípadu. V danom exekučnom konaní preto zo strany exekučného súdu pri vydaní rozhodnutia o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nedošlo k porušeniu povinnosti vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote. Exekučný súd zistiť dôvody na zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia podľa názoru odvolacieho súdu rozhodol v čase primeranom skutkovému a právnomu stavu veci. Navyše žiadnou lehotou na vydanie rozhodnutia o zamietnutí žiadosti ani nebol viazaný. Navrhovateľ tak jednu z podmienok zodpovednostného právneho vzťahu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. nepreukázal, nakoľko vzhľadom na vyššie uvedené súd prvého stupňa ani odvolačný súd nezistil, že by sa exekučný súd dopustil nesprávneho úradného postupu z dôvodu nedodržania zákonom stanovenej lehoty.

Exekučným titulom, na základe ktorého sa navrhovateľ domáhal vydania poverenia bol rozsudok rozhodcovského súdu. Oprávnenie ako aj povinnosť skúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy alebo doložky vyplýva z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v spojení s § 45 ods. 1 a 2 zákona č.

244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Uvedené právne závery sú ustálené aj judikatúrou Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR a ani odvolací súd nemá dôvod sa od nich odkloniť.

Súd prvého stupňa mal pri rozhodovaní k dispozícii exekučný spis, z ktorého údajov pri svojom rozhodovaní aj vychádzal, pričom z obsahu tohto spisu ako aj z obsahu rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že zo strany exekučného súdu nedošlo k porušeniu žiadnej právnej povinnosti vyplývajúcej zo zákona a teda nedošlo k naplneniu základného predpokladu potrebného pre úspešnosť žaloby, preto s ohľadom na zásadu hospodárnosti konania nebolo potrebné vykonávať ďalšie dokazovanie. Exekučný súd rozhodol správne podľa platných právnych predpisov a v primeranom čase v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva neporušiac tým ani právo na spravodlivý súdny proces a právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Nebolo potrebné sa ďalej zaoberať výškou škody a nemajetkovej ujmy, nakoľko nebol preukázaný jeden z dôvodov zodpovednostného právneho vzťahu a to navrhovateľom tvrdený nesprávny úradný postu súdu.

Na základe zhora uvedených dôvodov preto odvolací súd napadnuté rozhodnutie ako vo výroku vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Súd odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko odporcovi v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.